THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913

אייראפע איז אומרוהיג

אין אייראפע טומעלט זיך ווידער.
און אלעס צוליעב די קריעג־נאכווייענישען.
און געוואָרען איז עס אן אינטערנאציאָנאלע פראגע.

דייטשלאנד און עסטרייך האבען געשלאָסען אן עקאָנאמישען בונד, און גלייך האבען אנגעהויבען קלאפען די שרייב־מאשינען אין די קאנצעלאַריעס פון אלע אויסלענדישע מיניסטעריומס.

אן עקאָנאמישער בונד, א טאריף בונד, אבער יעדע רעגיערונג וויל אז דער האנדעל פון איר לאנד זאל ניט געשטערט ווערען, אין דאס האט שוין צו טאן מיט אויסלענדישער פאָליטיק.

אבער דאָ איז ניט נאר די פראגע פון האנדעל אליין. געשעפט קען דערוויטערען און געשעפט קען אויך דערנענטערען. אן עקאָנאמישער און האנדעלס־בונד צווישען די צוויי רעדענדע לענדער קען נאך חלילה פארואורזאכען א פולשטענדיגע צוזאמענגיסונג, א זאך וואס ביידע וויללען אזוי נערן די נאנצע צייט. אבער דאס איז דאך געגען דעם ווערסאילער פרידענס־אָפּמאך, דאס איז דאך אין גאנצען געגען דער פאָליטיק פון די גרויס־מאכטען. שרעקט מען זיך דאריבער אין די אויסלענדישע מיניסטעריומס פון פאריז און פון רוים, פון וואַרשע און פון לאָנדאָן, טאָמער זאל עס, חלילה ניט זיין אן אָנהויב, א התחלה פון א בונד וואָס־וועט אויך אָננעמען א פאָליטישען געשטאַלט, און אויף דעם קוקענדיג, קענען נאך אנדערע נאכפאָלגען, און עס וועלען זיך אָנהויבען נייע גרופּירונגען, אזוי אז די נאנצע ווערסאילער געביידע קען נאך איינפאלען — קאָכט זיך דאריבער אין דער נאנצער אינטערנאציאָנאלער פאָליטיק, און די אמבאסאדאָרען פון די פאר־שידענע לענדער זענען נאך קיינמאל פריער ניט געווען אזוי „ביזי" ווי די היינטיגע וואך, און דר. שאכער, עסטרייכ'ס אויסערן מיניסטער דארף די אלע אמבאסאדאָרען אויפנעמען, און זיי בארוהיגען.

אבער בלייבען זיי ווירקליך בארוהיגט?

די פראָטעסטען וואָס קומען פון יעדער הויפּט־שטאָדט באוויזען פונקט דאס פארקערטע, באוויזען די אומרוהיגקייט.

אזוי האט זיך עס אנגעהויבען מיט אזא קליינער זאך ווי טאריף אין האנדעל, און אייראפע און מיט איר די וועלט, שרעקען זיך פאר שווארצע וואלקענס.

חען מען קעמפט מיט „שמע־קענדיגע" ארגומענטען

אויב מיר מאכען קיין טעות ניט איז צום ערשטען מאל אינ'ם אידעען־קאמף וואס ווערט געפירט אויף דער אידישער גאס, די שטינק־באמבע אלס קאמפס־מיטעל באנוצט געוואָרען אין ארץ ישראל, ווען דר. חיים זשיטלאָווסקי האט דאָרטען געוואָלט פרעדיגען זיין מיליטאנטישען אידישיזם.

און זאכען טראגען זיך שנעל איבער היינטיגע צייטען.

פון תל אביב איז עס שוין אימפאָרטירט געוואָרען קיין ניו־יאָרק, און ווען די ניו־יאָרקער העברייער האבען איינגעאָרדענט א קבלת פנים פאר דר. מאגנעס'ן האבען די דאָרטיגע רעוויזיאָניסטען ניט געהאט געגען אים קיין אנדער קאמפס־מיטעל ווי שטינק־באמבעס.

אזוי זוכט מען צו קעמפען מיט „שמעקענדיגע" ארגומענטען.

דענקען ווירקליך די רעוויזיאָניסטען, אז מיט אזעלכע עקעלהאפטע און סקאנדאליעזע קאמפס־מיטלען קען מען פירען אן אידעען־קאמף, און באקעמפען די „ברית שלום" באוועגונג? זענען זיי גרייט אז דער עפענט־ליכקייט צו נעמען אויף זיך די פראנטווארטליכקייט פאר אזעלכע מיאוסע מעשים?

אויב דאס לעצטע איז נאך פאראן ביי זיי, דאן דארפען זיי זיך באַ־גראבען פאר שאנדע. אריינפירענדיג אינ'ם קאמף זייערע „שמעקענדיגע" ארגומענטען.

די פראנטווארטליכע אידישע גאס וועט זיי עס ניט פארגעסען.

די היטלעריסטען זענען אויף צרות

די דייטשע היטלעריסטען זענען די לעצטע טעג געווארען שטארק אויף צרות — עס גייט זיי ניט.

דערציילען די ידיעות פון דייטשלאנד, אז די פארזאמלונגען פון די „נאצייס" ווערען שוין ניט אזוי גוט באזוכט ווי פריער. די דייטשע מאסען האבען זיך שוין צוגעגעסען די היטלעריסטען, מען הערט זיך שוין ניט אזוי אויפמערקזאם איין צו זייערע אויפרופען און רעדעס, און די טעאָריסטישע אקטען רעגען אלץ מער אויף דער באפעלקערונג.

אלס א באוויז פאר'ן לעצטען קען דיענען דער פאָלגענדער פאל, דאס וואס עס האט זיך אָפּגעשפּילט אינ'ם האמבורגער שטאָדט־ראט. דאס איז א באוויז, אז עס איז פאראן ווייניג סימפאטיע אין דער באפעלקערונג פאר די „נאצייס". אלס אן ענטפער אויף דעם, וואס די היטלעריסטישע בוויע־נעס האבען אין מיטען העלען טאָג גענומען און דערשאָסען א קאמוניסט, האבען א גרופּע קאמוניסטען אריינגעמארשירט אין שטאָדט־ראט, טראָגענ־דיג א בלומען־קראנץ און באפוצט מיט אים דעם דעסק, וואו עס איז געווען דער פלאץ פון זייער דערמאָרדעטען קאמעראד. און נאך דעם ווי זיי זענען פארטיג געווארען מיט דער דאזיגער צערעמאָניע, האבען זיי זיך א נעם געטאָן אָפּצורעכענען זיך מיט די דריי היטלעריסטישע שטאָדט־דעפּוטאַ־טען, וועלכע האבען זיך דארט געפונען.

מען האט די דריי דעפּוטאטען קוים לעבעדיג ארויסגעריסען פון די קאמוניסטישע קלעפּ, אזוי צו'הרג'עט זענען זיי געווארען. און די ראכע נעמער האבען דערקלערט, אז דאס איז נאך גארנישט. זיי וועלען זיך נאך אָפּרעכענען. באשטראָפט זענען די שלעגער געווארען מיט נאר סוספּענ־דירען די קאמוניסטישע דעפּוטאטען אויף א מאָנאט. אבער אין דער באַ־פעלקערונג האט גראד אט דער אקט פון די קאמוניסטען געפונען אָפּקלאַנ־גען פון סימפאטיע.

קען מען אריינטייטשען אין דעם פאל סימפאטיע פאר'ן קאמוניזם, אבער ניכער איז עס א רעזולטאט פון דער אנטיפאטיע געגען די „נאצייס" ווייל די זאגנגע באפעלקערונג, וואס איז יעצט אויפגעבראכט געגען דעם, איז דאך ניט קאמוניסטיש.

און אזעלכע פאלען קומען יעצט פאר ניט נאר אין האמבורג, נאר אויך אין א סך אנדערע דייטשע שטעדט.

עס גייט ניט די היטלעריסטען, און עס וועט ניט דארפען זיין קיין איבערראשונג, אז זייער פאָליטישער שטערן קען פונקט אזוי שנעל פאר־גיין ווי ער איז אויפגעגאנגען.

זאל נאר די עקאָנאָמישע לאגע אין דייטשלאנד ווערען א בעסערע.

ענגלישער „ברית-שלום" פארהאנדעלט מיט די אראבער

(א ברעיף פון לאנדאָן.)
פון א. ז. פען.

שלום מיט די אראבער איז די פראָ־בלעם פון טאָג ביים ענגלישען אידעענטום. גרופּען אין דייטשלאנד און ארץ ישראל האבען שוין זאָהרען לאנג פאָלעמיזירט איבער דער פראגע, עס איז אבער געבלי־בען ביי פאָלעמיק, ריין אקאדעמישע דיס־קוסיעס אויפ'ן שווערען און קאָמפּליצירט דייטשען שטייגער. מיט איין מאָל איז אבער די פראגע געוואָרען אויס אקאדע־מיש און זיך פאָרוואנדעלט אין דער אק־טועלסטער און פּראקטישסטער פראגע פון טאָג. ווי נאר די פארהאנדלונגען מיט דער ענגלישער רעגיערונג האבען זיך פאר־ענדיגט איז דער שווער־פּונקט פון אידי־שע אינטערעסען גלייך אריבערגעטראָגען געוואָרען פון דער ענגלישער רעגיערונג אויף די אראבער.

צי איז דאס א רעזולטאט פון אונ־געלונגענע פארהאנדלונגען, א פארצוויי־פעלטער צושטאנד און וועלכען מען זוכט פיבעריש נייע דרכים, אדער איז דאס א דורכגעטראכטער און פארזיכטיג־געפּלאַנ־טער ווייטער'דיגער שריט אין פראגעס פון דער ציוניסטישער ארבייט?

אין דער פראגע עקזיסטירט איצט דער גרעסטער חלוקי־דעות, און איהר אויסטייטשונג איז געוואָרען דער ברען־פּונקט אין די פראגראמען פון אלע ציו־ניסטישע גרופּירונגען.

ענגלענדער זענען בטבע פראקטיש און שטעהען אין פולשטענדיגען געגענזאַץ צו די דייטשע טעאָרעטיקער. עס איז אפשר דאריבער דער „צייכען פון דער שעה", וואס ענגלישע אידעע האבען מיט אמאָל זיך אזוי אקטיוו פאראינטערעסירט מיט דער אראבישער פראגע אין ארץ ישראל.

.1

פראָמינענטע ציוניסטען אין לאָנ־דאָן זענען מיט אמאָל איבערצייגט געוואָר־רען אז שלום מיט די אראבער מוז דער־גרייכט ווערען; די אויפגאבע פון דער ענגלישער רעגיערונג מוז פאָרלייכטערט ווערען; די אידעע אליין מוזען אריינבר־געזעהן פון מחשבה למעשה; יאָהרען־לאנג האבען די אידען מאניפעסטירט אין ווערטער אז זיי ווילען שלום מיט די אראבער, זאלען זיי צייגען וואס זיי קע־נען דערגרייכען; די ענגלישע רעגיערונג קען ניט העלפען דעם אויפבוי פון אידי־שער נאציאָנאלער היים, כל זמן זיי דאר־פען קאנצענטרירען זייער גאנצע ענערגיע און מאביליזירען די גאנצע ארץ ישראל'־דיגע אדמיניסטראציע כדי צו האלטען דעם גלייכגעוויכט צווישען אידישע און אראבישע סכסוכים . . .

אזוי טענה'ט מען איצט אין ציוניס־טישע קרייזען אין לאָנדאָן.

גראד נאך מעקדאָנאלד'ס ברעיף צו דר. ווייצמאַן, וועלכען מען האט באטראכט אלס ציוניסטישען זיעג, ווערט די טענ־דענץ שטארקער צו פארהאנדלען מיט די אראבער. גראד איצט, צווישען די פאר־האנדלונגען מיט דער רעגיערונג פארט ווייצמאַן קיין ארץ ישראל. אלס פאר־באדינונג צום ערפאָלג פון דעם צווייטען טייל פון די פארהאנדלונגען ווערט גע־שטעלט די פארשטענדיגונג מיט די אָרא־בער.

און צו דער שטיקעל ארבייט האט מען זיך גענומען.

.3

א נייע גרופּע, פון זעהר איינפלוס־רייכע אידישע און ניט־אידישע פערזון־ליכקייטען איז געשאפען געוואָרען אין לאָנדאָן מיט דער אויפגאבע צו דערגריי־רופן די גרופּע חלילה ניט אן "ברית־שלום". כאטש די פראָגראם איז כמעט די זעלבע, ווייסען זיי אבער, אז דער נאמען איז פארהאסט אין דער אידישער וועלט, זענען זיי א גרופּע בלי שם" אן ארגאניזאציע אן א נאמען, וועלכע ארבייט אין דער שטיל אן פּובליסיטי און אן פּראָפּאגאנדע. מען קען אפילו געהן ווייי־טער און זאגען אז די גרופּע פיהרט אן איהר ארבייט געהיים, ווייל אין לאָנדאָן גופא ווייסען נאר יחידי סגולה פון איהר עקזיסטענץ.

א מיטגליד פון דער גרופּע באגלייט איצט דר. ווייצמאַן אין זיין רייזע קיין ארץ ישראל. נאך צוויי מיטגלידער פון דער זעלבער גרופּע זענען איצט טעלע־גראפיש ארויסגערופען געוואָרען צו קו־מען קיין ארץ ישראל. אלזא, אין דער שטיל אבייט מען יא און זאגאר זעהר אינטענסיוו און וואס ס'איז אפשר נאך וויכטיגער, איז, אז די גרופּע שיינט צו ארבייטען אויב ניט מיט דער הסכמה, יעדענפאלס מיט דעם וויסען פון דר. ווייצמאַן.

אין דער אמת'ן דארף מען טאקע די גרופּע ניט פארוועקסלען מיט "ברית־שלום". זיי זענען ניט עקסטרעם, זיי ווי־לען ניט, אז די אידען זאלען כסדר נאכ־געבען, זיי באשטרעבען צו באאיינפלוסען די אראבער אז זיי זאלען אָפּטרעטען פון דעם עקשנות'דיגען עקסטרעמיזם אויף וועלכען דער מופתי מיט זיין חברא שטעהען איצט. אלזא, די גרופּע איז טאקע "ברית שלום", אָרגאניזירט ביי אי־דען, ניט אבער פאר אידען, נאר פאר אראבער. דאריבער דארפען זיי קיין נאמען ניט, דאריבער ארבייטען זיי שטיל, אהן לאָזונגען און אהן פּראָפּאגאנדע אויף דער אידישער גאס. די ארבייט ווערט גע־פיהרט צווישען די אראבער און מוסול־מאנער, און מען מוז צוגעבען אז זיי האָ־בען שוין דערגרייכט געוויסע פּאזיטיווע רעזולטאטען.

.3

לפנים וועגען איז דער מופתי דער פירער פון אלע ארץ ישראל'דיגע אראָ־בער, בער. אין זייער נאמען רעדט ער, אין זייער נאמען שטעלט ער אולטימאטומס. די אראבישע אָפּאזיציע צום מופתי איז צוזייט און צושפּרייט. ניט אין דער עפענטליכקייט און ניט אין דער פּרעסע לאָזט מען זיי א וואָרט אויסריידען. אן אפּאזיציע צום מופתי עקזיסטירט אבער. דער אראבישער מיטעלשטאנד און די פויערים זענען שוין מיעד פון די אויס־געבלאזענע מאניפעסטאציעס און באָיקאָ־טען. זיי זענען אויסגעמאטערט פון מלחמות, אויך זיי ווילען שלום, אויך זיי ווילען פארשטענדיגונג.

אט די כוחות ווייל די לאָנדאָנער גרופּע אָרגאניזירען. לאָז מען ווייזען דער וועלט אז ניט אלע אראבער זענען אזעל־כע פאנאטישע עקשנים ווי דער מופתי מיט זיין קליקע.

דאס ווייל די נייע גרופּע. אפשר זענען זיי צו־אָפּטימיסטיש, אפשר וועל־לען זייערע אלע באמיהונגען און פאר־האנדלונגען זיך אויסלאָזען מיט גארניט. זיי זענען טאקע ניט זיכער ווי גרויס וועט זיין זייער ערפאָלג, זיי גלייבען אפשר אז די אויפגאבע פון דער איצטיגער שעה איז צו מאכען נייע אנשטרענגונגען און דער־לייכטערען אזוי ווייט ווי מעגליך די אר־בייט פון דר. ווייצמאַן אויף דעם געביעט פון א "ראונד טייבעל" קאָנפערענץ מיט "ברית־שלום", זיי ווייסען אז דער מופתי דער פירער פון אלע ארץ ישראל'דיגע אָרא־בער, בער, איז זייער נאמען רעדט ער, אין זייער נאמען פּראָטעסטירט ער און אין זייער נאמען שטעלט ער אולטימאטומס. די אראבישע אָפּאזיציע צום מופתי איז צוזייט און צושפּרייט. ניט אין דער עפענטליכקייט און ניט אין דער פּרעסע לאָזט מען זיי א וואָרט אויסריידען. אן אפּאזיציע צום מופתי עקזיסטירט אבער. דער אראבישער מיטעלשטאנד און די פויערים זענען שוין מיעד פון די אויס־געבלאזענע מאניפעסטאציעס און באָיקאָ־טען. זיי זענען אויסגעמאטערט פון מלחמות, אויך זיי ווילען שלום, אויך זיי ווילען פארשטענדיגונג.

אט די כוחות ווייל די לאָנדאָנער גרופּע אָרגאניזירען. לאָז מען ווייזען דער וועלט אז ניט אלע אראבער זענען אזעל־כע פאנאטישע עקשנים ווי דער מופתי מיט זיין קליקע.

דאס ווייל די נייע גרופּע. אפשר זענען זיי צו־אָפּטימיסטיש, אפשר וועל־לען זייערע אלע באמיהונגען און פאר־האנדלונגען זיך אויסלאָזען מיט גארניט. זיי זענען טאקע ניט זיכער ווי גרויס וועט זיין זייער ערפאָלג, זיי גלייבען אפשר אז די אויפגאבע פון דער איצטיגער שעה איז צו מאכען נייע אנשטרענגונגען און דער־לייכטערען אזוי ווייט ווי מעגליך די אר־בייט פון דר. ווייצמאַן אויף דעם געביעט פון א "ראונד טייבעל" קאָנפערענץ מיט די אראבער.

.4

אז דר. ווייצמאַן וויל א "ראונד טייבעל" קאָנפערענץ איז שוין ביי היינט צו־טאָג אן אפענער סוד. אפילו דער אפיציעלער אָרגאן פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע, דער "העולם" רעדט שוין וועגען דעם גאנץ אפען. דער ערשטער טייל פון די פארהאנדלונגען האט באהאנ־דעלט פּרינציפּיעלע פראגען וועגען דער אידישער נאציאָנאלער היים. דאס איז געווען א געביעט אויף וועלכען די אידען אליין האבען געמוזט קעמפען מיט ענ־לאנד. איצט קומען פּראקטישע פראגען. דער צווייטער טייל פון די פארהאנדלונ־גען וועט מוזען באהאנדלען דעם אנטוויק־לונגס פּלאן. די פראגע פון פארלאמענט און קאָנסטיטוציע און דעם צוזאמענשטעל פון דער ארץ ישראל'דיגער אדמיניסטרא־ציע. די פראגען, שרייבט דער "העולם", באטרעפען די אינטערעסען פון דער גאנ־צער ארץ ישראל'דיגער באפעלקערונג און אויף דעם געביעט וועט מען זיך דיי־רעקט אדער אונדירעקט מוזען פארשטענ־דיגען מיט די אראבער. אויב די פאר־שטענדיגונג מיט די אראבער וועט ניט געלינגען, וועט דער צווייטער טייל פון די פארהאנדלונגען אויך דורכפאלען.

צי האט די ענגלישע רעגיערונג גע־שטעלט אזא מין באדינגונג צו די ציוניס־טישע פיהרער, אדער איז דאס בלויז א השערה פון געוויסע קרייזען קען מען ניט זאגען, ס'איז קלאר אבער אז די השערה האט א לאגישען הינטערגרונד.

די אידען מוזען פאר דער ענגלישער רעגיערונג רעמאָנסטרירען אז ניט נאר מיט'ן מויל ווילען זיי קאָאָפּעראציע מיט די אראבער, נאר אז די ציוניסטישע עק־זעקוטיווע האט אונטערגענומען שריט צו דערגרייכען א פארשטענדיגונג. צו וואס אבער די אנשטרענגונגען, דעם פארלוסט פון ענערגיע, ווען אין הארצען וויים יעדער איד אז א פארשטענדיגונג מיט דעם מופתי איז אונמעגליך?

דא קומט אריין די נייע גרופּע.

ניט מיט דעם מופתי פארהאנדלען. דער פּרעזיצער פון דער אראבישער עק־זעקוטיווע האט נאך פאר ווייצמאַן'ס אָנ־קומען אין ארץ ישראל מיטגעטיילט אז די אראבער וועלען מיט ווייצמאַן'ען ניט פארהאנדלען. די נייע גרופּע וויל אז אבער פארבאריטען דעם באדען פאר פארהאנד־לונגען מיט אנדערע פיהרער פון די ארץ ישראל'דיגע אראבער. כדי צו צושמע־טערען דעם פלאן פון מופתי אז ווייצ־מאַנ'ס מיסיע זאל זיך אויסלאָזען אין א פאלשטענדיגער פיאסקאָ, זאל די ענגלישע רעגיערונג זעהן אז עס זענען דא פאראן אראבער אין ארץ ישראל וועלכע קענען יא זעהן א באזיס פאר צוזאמענארבייט פון אידען און אראבער.

.5

די אָפּאזיציע צו דר. ווייצמאַן האט דערווייל "דערשמעקט" וואס עס גע־שעהט. ווייצמאַנ'ס רייזע קיין ארץ ישראל איז געשטעלט געוואָרען אין ליכט פון "פארדעכטיגע הכנות". די פארהאנד־לונגען מיט די אראבער ווערען שארף אטאקירט אלס "א אידישע דערנידערונג", דער לאָנדאָנער רעוויזיאָניסטישער אָרגאן האלט אז פארהאנדלען הייסט נאכגעבען און אויף דעם קענען אידען בשום אופן ניט איינגעהן. אויב אידען וועלען א פּאָרלאמענט באיקאָטירען, וועט די ענג־לישע רעגיערונג זיין געצוואונגען צו פאר־טיידיגען די אידישע רעכט. אויב אבער אידען וועלען יא נעהן אין א פּאָרלאמענט, דאן וועט דער פּאָרלאמענט מיט אן אָרא־בישער און ענגלישער מאיאָריטעט באַ־קעמפען אלע אידישע באשטרעבונגען.

דעם שטאנדפּונקט פארטרעט, נא־טירליך, ניט די נייע געשאפענע ברית־שלום־גרופּע. זיי ווילען אבער אויך הייטען דאס אידישע פאָלק, זיי ווילען אויך ניט פארקופען די אידישע רעכט. דער וועג אויף וועלכען זיי געהען איז א ריס־קאנטער און שווערער, און שווערע צוויי־פעל עקזיסטירען אויב זייער ארבייט וועט געלינגען.

א ניט־ציוניסטישער מיטגליד פון דער אידישער אגענט, וועלכער איז מיט א קורצער צייט צוריק דורכגעפאָהרען לאָנדאָן האט מיר געזאגט:

עס איז פאראן וועניג האפנונג צו קומען צו א פארשטענדיגונג מיט די אָרא־בער. איך בין פון דעם איבערצייגט — דר. ווייצמאַן איז ניט איבערצייגט און פון אידען זענען ניט איבערצייגט. די ענגלישע רעגיערונג וויל אז די אידען זאָ־לען דעם וועג אויספּרובירען. מוז מען דאס דאריבער טאָן.

ס'איז נויטיג אז די ענגלישע רעגיע־רונג זאל וויסען וואס דער מופתי וויל און וואס די אראבער וויללען. עס איז נויטיג צו איבערצייגען אז די אידען זענען גע־ווען גרייט צו פארהאנדלען.

("איטא.")

ראסען-האס אין קאנאדע

פון י. פייגעלמאן.

אן אָפּקלאנג פון דעם שטארק צוא־וואקסענעם ראסען־האס אין דאסען־פאר־אורטייל איז היינטיגע וואָך צוויי מאָל גע־הערט געוואָרען אין אטאווא, איין מאָל איז עס געווען, ווען דער "דעפּוטי ספּי־קער" פונ'ם פערעראלען פּאָרלאמענט, דער פראנצויז ארמאנד לאווארן, האט אטאַ־קירט דעם פּרעמיער פון סאסקאטשיוועון הלמאי ער דיסקרימינירט. נעגען דער פראנצויזישער שפּראך אין יענער פּראָ־וויינץ, און א צווייטען מאָל איז עס גע־ווען, ווען דער יונגער ליבעראלער מעמ־בער דזשיען פ. פאוליאט, קיו. סי., האט עפענטליך באשולדיגט צוויי קאנסערוואטי־ווע מעמבערס פון מערב־קאנאדע אז זיי זענען וויכטיגע בעאמטע פונ'ם סאסקע־טשיוואנער קו־קלוקס־קלען, און ממילא זענען זיי אונטערשטיצער פון אן ארגאני־זאציע וועלכע פערעיגט דאס אויפגעבראכט אזוי שען דער קאנאדער באפעלקערונג.

די דאזיגע "דאסען־וואוואר" האט גע־מוזט זיין שוין געווג רייף אז זי זאל אויספּלאצען אין אטאווא . . . און די מעלה פון דעם איז, אז נאכדעם ווי די מכה האט שוין געפּלאצט, זאל זי איצט אנהויבען ביסלאבווייז זיך פארהיילען.

כדי צו באשטעטיגען זיינע אנקלאָ־גען געגען די צוויי געערטע פּאָרלאמענט־מעמבערס פון די "וועסט", האט דער יונ־גער ליבעראלער דעפּוטאט פּאוליאט פאר־געלייגט א פינאנציעלען סטייטמענט וועל־כער איז ארויסגעגעבען געוואָרען פון דער קלען ארגאניזאציע. אין סאסקעטשיוועון, ציינענדיג א חשבון פון דעם יאר אויסגאַ־בען און איינגאמען פאר דעם יאר. און אין דעם דאזיגען סטייטמענט ווערען דערמאָנט די נעמען פון די צוויי קאנסער־וואטיווע דעפּוטאטען מיט אטאווא, דר. וו. ה. קאווען, וועלכער פארטרעט לאנג לעיק (סאסקאטשיוועון) און פון א. א. ג. בוררי, קיו. סי., וועלכער פארטרעט עדמאנטאן איסט.

מר. פּאוליאט האט פארזיכערט אז בוררי האט הויפּטזעכליך צו פאראנטען די קלעניקעס פאר זיין זיעג אין די לעצ־טע פּעדעראלע וואהלען. און וואס אנ־באלאנגט וועגען דר. קאווען, ווערט בפירוש אנגעגעבען אינ'ם פינאנציעלען סטייטמענט פונ'ם קלען, אז ער (קאווען) איז דער טרעזשורער פון דער פינסטערער אָרגאניזאציע. פּאוליאט האט ווייטער דערצעהלט, אז דר. קאווען האט באקומען פון דעם קלען $2.170 א יאר אויסער די רייזע־אויסגאבען, כדי צו אָרגאניזירען קלען־אָפּטיילונגען. איבער דער גאנצער "וועסט". וועגען א צווייטען פּערזון, א געוויסער עליאט, ווערט אינ'ם פינאנציי־עלען סטייטמענט אנגעגעבען, אז ער האט באקומען $689.15 פאר זיין ארגאניזא־ציאָנס־ארבייט, און אט דעם דאזיגען קלע־ניק האט עס די פּעדעראלע רעגיערונג, באשטימט צו אונטערזוכען קלאגען וועגען פּאָליטישען "פּעטראָנעדזש" וואס האט נעהערשט אין סאסקאטשיוועון אונטער דער פריערדיגער ליבעראלער רעגיערונג.

"עס איז גאנץ לייכט צו פארשטיין וועגען אזוי דער פראנאדער פראָטעסטיין אין סאסקאטשיוועון. וועלכע פון אים באהאנ־דעלט ווערען", האט מר. פּאוליאט גע־זאגט, נעמענדיג אין אנבאטראכט אז דער דעפּוטאטען פון קווייבעק. זיי האבען ארויפגעבראכט א פראגע, וועלכע איז שוין פון לאנג דער צענטער פון אינטערעס אין יענער פּראָווינץ. די קוויבעקער פראנצויז זען וועלכע זענען קאנסטיטוציאָנעל א פולשטענדיג גלייכבארעכטיגטע מינאָרי־טעט אין לאנד, האבען לעצטענס אנגעהויבען בען זיך באקלאגען, אז די דאזיגע גאראנ־טירטע רעכט, ווערען אין געוויסע טיילען פון לאנד אונטערדריקט.

אלס אן אימיגראנטען־לאנד, איז קאָ־נאדע געוויינלעך קאסמאָפּאָליטיש. אויס־סער די אפיציעלע צוויי באפעלקערונגען אין פארמאנט, איז קאנאדע'ס "וועסט" אויך צוזאמענגעשטעלט פון א גרויסער, נעמיש־טער אייראָפּעאישער באפעלקערונג. דארט וואוינען אין די צענטליגער טויזענטער, אוקראינער, דייטשען, פּאָליאקען, אידען, איטאליענער און אנדערע נאציאָנאליטע־טען, און יארען־לאנג, האט קאנאדע גע־דיענט אלס א מוסטער פאר דער וועלט פון צוזאמענלעבען צווישען נאציאָנאלי־טעט און נאציאָנאליטעט און צווישען איין ראסען־גרופּע און א צווייטער.

און אויב קאנאדע, וועלכע איז נאך אזוי יונג האט, אין משך פון איר יונגער מאביליזירען די גאנצע ארץ ישראל'־דיגע אדמיניסטראציע כדי צו האלטען דעם גלייכגעוויכט צווישען אידישע און אראבישע סכסוכים . . .

אזוי טענה'ט מען איצט אין ציוניס־טישע קרייזען אין לאָנדאָן.

גראד נאך מעקדאָנאלד'ס ברעיף צו דר. ווייצמאַן, וועלכען מען האט באטראכט אלס ציוניסטישען זיעג, ווערט די טענ־דענץ שטארקער צו פארהאנדלען מיט די אראבער. גראד איצט, צווישען די פאר־האנדלונגען מיט דער רעגיערונג פארט ווייצמאַן קיין ארץ ישראל. אלס פאר־באדינונג צום ערפאָלג פון דעם צווייטען טייל פון די פארהאנדלונגען ווערט גע־שטעלט די פארשטענדיגונג מיט די אָרא־בער.

און צו דער שטיקעל ארבייט האט מען זיך גענומען.

.3

א נייע גרופּע, פון זעהר איינפלוס־רייכע אידישע און ניט־אידישע פערזון־ליכקייטען איז געשאפען געוואָרען אין לאָנדאָן מיט דער אויפגאבע צו דערגריי־רופן די גרופּע חלילה ניט אן "ברית־שלום". כאטש די פּראָגראם איז כמעט די זעלבע, ווייסען זיי אבער, אז דער נאמען איז פארהאסט אין דער אידישער וועלט, זענען זיי א גרופּע בלי שם" אן אָרגאניזאציע אן א נאמען, וועלכע ארבייט אין דער שטיל אן פּובליסיטי און אן פּראָפּאגאנדע. מען קען אפילו געהן ווייי־טער און זאגען אז די גרופּע פיהרט אן איהר ארבייט געהיים, ווייל אין לאָנדאָן גופא ווייסען נאר יחידי סגולה פון איהר עקזיסטענץ.

א מיטגליד פון דער גרופּע באגלייט איצט דר. ווייצמאַן אין זיין רייזע קיין ארץ ישראל. נאך צוויי מיטגלידער פון דער זעלבער גרופּע זענען איצט טעלע־גראפיש ארויסגערופען געוואָרען צו קו־מען קיין ארץ ישראל. אלזא, אין דער שטיל אבייט מען יא און זאגאר זעהר אינטענסיוו און וואס ס'איז אפשר נאך וויכטיגער, איז, אז די גרופּע שיינט צו ארבייטען אויב ניט מיט דער הסכמה, יעדענפאלס מיט דעם וויסען פון דר. ווייצמאַן.

אין דער אמת'ן דארף מען טאקע די גרופּע ניט פארוועקסלען מיט "ברית־שלום". זיי זענען ניט עקסטרעם, זיי ווי־לען ניט, אז די אידען זאלען כסדר נאכ־געבען, זיי באשטרעבען צו באאיינפלוסען די אראבער אז זיי זאלען אָפּטרעטען פון דעם עקשנות'דיגען "עקסטרעמיזם אויף וועלכען דער מופתי מיט זיין חברא שטעהען איצט. אלזא, די גרופּע איז "ברית־שלום", אָרגאניזירט ביי אי־דען, ניט אבער פאר אידען, נאר פאר אראבער. דאריבער דארפען זיי קיין נאמען ניט, דאריבער ארבייטען זיי שטיל, אהן לאָזונגען און אהן פּראָפּאגאנדע אויף דער אידישער גאס. די ארבייט ווערט גע־פיהרט צווישען די אראבער און מוסול־מאנער, און מען מוז צוגעבען אז זיי האָ־בען שוין דערגרייכט געוויסע פּאזיטיווע רעזולטאטען.

.3

לפנים וועגען איז דער מופתי דער פירער פון אלע ארץ ישראל'דיגע אָרא־בער, בער. אין זייער נאמען רעדט ער, אין זייער נאמען פּראָטעסטירט ער און אין זייער נאמען שטעלט ער אולטימאטומס. די אראבישע אָפּאזיציע צום מופתי איז צוזייט און צושפּרייט. ניט אין דער עפענטליכקייט און ניט אין דער פּרעסע לאָזט מען זיי א וואָרט אויסריידען. אן אפּאזיציע צום מופתי עקזיסטירט אבער. דער אראבישער מיטעלשטאנד און די פויערים זענען שוין מיעד פון די אויס־געבלאזענע מאניפעסטאציעס און באָיקאָ־טען. זיי זענען אויסגעמאטערט פון מלחמות, אויך זיי ווילען שלום, אויך זיי ווילען פארשטענדיגונג.

אט די כוחות ווייל די לאָנדאָנער גרופּע אָרגאניזירען. לאָז מען ווייזען דער וועלט אז ניט אלע אראבער זענען אזעל־כע פאנאטישע עקשנים ווי דער מופתי מיט זיין קליקע.

דאס ווייל די נייע גרופּע. אפשר זענען זיי צו־אָפּטימיסטיש, אפשר וועל־לען זייערע אלע באמיהונגען און פאר־האנדלונגען זיך אויסלאָזען מיט גארניט. זיי זענען טאקע ניט זיכער ווי גרויס וועט זיין זייער ערפאָלג, זיי גלייבען אפשר אז די אויפגאבע פון דער איצטיגער שעה איז צו מאכען נייע אנשטרענגונגען און דער־לייכטערען אזוי ווייט ווי מעגליך די אר־בייט פון דר. ווייצמאַן אויף דעם געביעט פון א "ראונד טייבעל" קאָנפערענץ מיט די אראבער.

.4

אז דר. ווייצמאַן וויל א "ראונד טייבעל" קאָנפערענץ איז שוין ביי היינט צו־טאָג אן אפענער סוד. אפילו דער אפיציעלער אָרגאן פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע, דער "העולם" רעדט שוין וועגען דעם גאנץ אפען. דער ערשטער טייל פון די פארהאנדלונגען האט באהאנ־דעלט פּרינציפּיעלע פראגען וועגען דער אידישער נאציאָנאלער היים. דאס איז געווען א געביעט אויף וועלכען די אידען אליין האבען געמוזט קעמפען מיט ענ־לאנד. איצט קומען פּראקטישע פראגען. דער צווייטער טייל פון די פארהאנדלונ־גען וועט מוזען באהאנדלען דעם אנטוויק־לונגס פּלאן. די פראגע פון פארלאמענט און קאָנסטיטוציע און דעם צוזאמענשטעל פון דער ארץ ישראל'דיגער אדמיניסטרא־ציע. די פראגען, שרייבט דער "העולם", באטרעפען די אינטערעסען פון דער גאנ־צער ארץ ישראל'דיגער באפעלקערונג און אויף דעם געביעט וועט מען זיך דיי־רעקט אדער אונדירעקט מוזען פארשטענ־דיגען מיט די אראבער. אויב די פאר־שטענדיגונג מיט די אראבער וועט ניט געלינגען, וועט דער צווייטער טייל פון די פארהאנדלונגען אויך דורכפאלען.

צי האט די ענגלישע רעגיערונג גע־שטעלט אזא מין באדינגונג צו די ציוניס־טישע פיהרער, אדער איז דאס בלויז א השערה פון געוויסע קרייזען קען מען ניט זאגען, ס'איז קלאר אבער אז די השערה האט א לאגישען הינטערגרונד.

די אידען מוזען פאר דער ענגלישער רעגיערונג רעמאָנסטרירען אז ניט נאר מיט'ן מויל ווילען זיי קאָאָפּעראציע מיט די אראבער, נאר אז די ציוניסטישע עק־זעקוטיווע האט אונטערגענומען שריט צו דערגרייכען א פארשטענדיגונג. צו וואס אבער די אנשטרענגונגען, דעם פארלוסט פון ענערגיע, ווען אין הארצען וויים יעדער איד אז א פארשטענדיגונג מיט דעם מופתי איז אונמעגליך?

דא קומט אריין די נייע גרופּע.

ניט מיט דעם מופתי פארהאנדלען. דער פּרעזיצער פון דער אראבישער עק־זעקוטיווע האט נאך פאר ווייצמאַנ'ס אָנ־קומען אין ארץ ישראל מיטגעטיילט אז די אראבער וועלען מיט ווייצמאַנ'ען ניט פארהאנדלען. די נייע גרופּע וויל אבער פארב